

Haxhi,

Vlera dhe Dobitë e Tij

Shejkh 'Abdul-Muhsin el 'Abbad

Haxhi, vlera dhe dobitë e tij

Haxhi është një prej adhurimeve që e ka obliguar Allahu dhe e ka bërë një prej pesë shtyllave mbi të cilat ngrihet Feja Islame, të cilat i ka sqaruar i Dërguari - *sal-lAllahu 'alejhi ue sel-lem* - me fjalën e tij në hadithin e saktë:

"بني الإسلام على خمس: شهادة أن لا إله إلا الله وأن محمداً رسول الله وإقام الصلاة وإيتاء الزكاة وصوم رمضان وحج بيت الله الحرام."

"Është ngritur Islami mbi pesë (shtylla): Dëshmia se nuk ka të adhuruar tjetër me të drejtë përveç Allahut dhe se Muhamedi është i Dërguari i Allahut, falja e namazit, dhënia e Zekatit, agjërimi i Ramazanit dhe kryerja e Haxhit në Shtëpinë e Shenjtë të Allahut."

E me të vërtetë, i Dërguari i Allahut - *sal-lAllahu 'alejhi ue sel-lem* - u priu njerëzve në Haxh në vitin e dhjetë të Hixhretit, pikërisht Haxhi në të cilin ai u tregoi atyre shembuj praktik për mënyrën e kryerjes së këtij obligimi, dhe i nxiste ata që të mësojnë çdo fjalë dhe vepër që dilte prej tij. Kështu, ai - *sal-lAllahu 'alejhi ue selem* - tha:

"خذوا عني مناسككم فلعلني لا ألقاكم بعد عامي هذا."

"Merrni ritualet e Haxhit nga unë sepse ndoshta nuk do t'ju takoj më mbas këtij viti."

Kështu, haxhi i tij - *sal-lAllahu 'alejhi ue sel-lem* - u quajt "Haxhi i Lamtumirës".

I Dërguari i Allahut - *sal-lAllahu 'alejhi ue sel-lem* - e ka nxitur Umetin e tij që të kryejë Haxhin dhe i ka sqaruar virtytet e tij si dhe shpërblimet e begatshme që Allahu i ka përgatitur për ata që e kryejnë Haxhin ashtu siç duhet. Prandaj, ka thënë ai - *sal-lAllahu 'alejhi ue sel-lem* -:

"من حج فلم يرفث و لم يفسق رجع كيوم ولدته أمه."

"Kush e kryen Haxhin dhe nuk kryen marrëdhënie intime dhe nuk bën vepra të ndaluara, do të kthehet (i pastër nga gjynahet) sikur ditën që e ka lindur nëna e tij." Transmetuar nga Bukhari dhe Muslimi.

Dhe ai - *sal-lAllahu 'alejhi ue sel-lem* - ka thënë:

"العمرة إلى العمرة كفارة لما بينهما و الحج المبرور ليس له جزاء إلا الجنة."

"Kryerja e Umres është shlyerje mëkatesh në mes saj dhe Umres së mëparshme, kurse për Haxhin e pranuar nuk ka shpërblim tjetër përpos Xhenetit." Transmetuar nga Bukhari dhe Muslimi, nga hadithi i Ebu Hurejras - *radij-Allahu 'anhu* -.

Në dy Sahihat po ashtu transmetohet nga Ebu Hurejra - *radij-Allahu 'anhu* - se ka thënë:

**عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ، قَالَ : سَأَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، " أَيُّ الْأَعْمَالِ أَفْضَلُ ؟
 قَالَ : إِيْمَانٌ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ " .
 قِيلَ : ثُمَّ مَاذَا ؟
 قَالَ : " ثُمَّ الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ " .
 قِيلَ : ثُمَّ مَاذَا ؟ قَالَ :
 " ثُمَّ حَجٌّ مَبْرُورٌ . "**

I Dërguari i Allahut - *sal-lAllahu 'alejhi ue sel-lem* - u pyet: Cila është vepra më e mirë? Ai u përgjigj: "Të besosh Allahun dhe të Dërguarin e Tij." Pastaj u pyet: "E pas kësaj?" Ai tha: "Xhihadi në rrugë të Allahut." Pastaj u pyet: "E pas kësaj?" Ai tha: "Haxhi i pranuar."

Po ashtu, transmetohet në Sahihun e Muslimit se kur 'Amër ibën 'Asi - radij-Allahu 'anhu - e pranoi Islamin, Pejgamberi - sal-lAllahu 'alejhi ue sel-lem - i tha atij:

"أما علمت أن الإسلام يهدم ما كان قبله، و أن الهجرة تهدم ما كان قبلها،
و أن الحج يهدم ما كان قبله..."

"A nuk e di ti se Islami e fshin atë që ishte para tij dhe Hixhreti e shlyen atë që ishte para tij dhe Haxhi e shlyen atë që ishin para tij?"

Ka transmetuar Bukhari në Sahihun e tij nga Aisheja - radij-Allahu 'anha - se ajo ka thënë:

عن عائشة أم المؤمنين رضي الله عنها، قالت: يا رسول الله!
نرى الجهاد أفضل العمل، أفلا نجاهد؟
قال: " لا، لكنَّ أفضل الجهاد حج مبرور."

"O i Dërguari i Allahut, ne e konsiderojmë xhihadin veprën më të mirë, a të bëjmë xhihad?" Ai u përgjigj, "Jo. Por xhihadi më i mirë është Haxhi i pranuar."

Nga këto hadithe si dhe të tjera veç tyre, bëhet e qartë vlera e Haxhit dhe shpërblimi i madh që ka përgatitur Allahu për haxhinjtë, si dhe bëhet e qartë se ky shpërblim i madh në të vërtetë është për atë që i është pranuar Haxhi. Mirëpo kush është Haxhi i pranuar për të cilin Allahu jep atë shpërblim aq të madh?

Haxhi i pranuar është Haxhi që muslimani e kryen në mënyrën më të plotë e të përsosur, duke e bërë sinqerisht për Fytyrën e Allahut, në përputhje me Sunetin e të Dërguarit të Tij - sal-lAllahu 'alejhi ue sel-lem -, si dhe duke zbatuar urdhërat e Allahut dhe duke qëndruar larg ndalesave të Tij, edhe pse zbatimi i urdhrave dhe qëndrimi larg ndalesave janë detyrë për muslimanin gjithmonë e kurdoherë.

Mirëpo kjo detyrë mbitheksohet në disa kohë e në disa vende për shkak të vlerës së tyre, ngase Allahu e krijoi krijesat që ta adhurojnë Atë. Dhe adhurimi është: t'i bindesh Atij duke zbatuar urdhërat e Tij dhe largim nga ndalesat e Tij. Thotë Allahu i Lartësuar:

الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا

“Ai i Cili ka krijuar vdekjen dhe jetën, me qëllim që të provojë kush nga ju është më i miri në vepra...”¹

Dhe ka thënë i Lartësuari:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

“Dhe Unë nuk i krijova xhindët dhe njerëzit, veçse që ata të më adhurojnë Mua.”²

Kështu, Muslimani gjithmonë është i bindur ndaj Allahut dhe qëndron larg mëkateve gjatë kryerjes së Haxhit, përpara kryerjes së Haxhit dhe mbasi e kryen Haxhin e tij, në mënyrë që kur t'i vij çasti i vdekjes, ai të jetë në atë gjendje të mirë. Kështu, fundi i tij do të jetë i mirë dhe rezultati i tij do të jetë i lavdishëm, siç ka thënë i Lartësuari:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ ۖ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُمْ مُسْلِمُونَ

“O ju që keni besuar! Kini frikë Allahun ashtu siç duhet pasur frikë Atij dhe mos vdisni ndryshe veçse duke qenë muslimanë (besimdrejtë e plotësisht të nënshtruar ndaj Allahut).”³

¹ El-Mulk, 2.

² Edh-Dharijjat, 56.

³ Aali-Imran, 102.

Dhe ka thënë i Lartësuar:

وَأَعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّى يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ ﴿٩٩﴾

“Dhe adhuroje Zotit tënd, deri sa të të vijë vdekja.”⁴

Dhe ka thënë ai - *sal-lAllahu 'alejhi ue sel-lem* -:

"و إنما الأعمال بالخواتيم"

“...dhe me të vërtet veprat vlerësohen sipas përfundimit.”

Gjithashtu, prej Haxhit të pranuar është që muslimani gjatë Haxhit të tregojë zell ne meditimin rreth fshehtësive të tij, mësimëve të tij dhe rreth dobive që has gjatë tij, qofshin ato dobi të menjëhershme apo të mëvonshme. Ato dobi janë të shumta dhe Allahu i ka përmbledhur në Fjalën e Tij:

لِيَشْهَدُوا مَنَفَعَهُ لَهُمْ

“...(vijne) me qëllim që të bëhen dëshmues për gjëra që janë me përfitim për ta.”⁵

Dhe më poshtë përmenden disa nga këto dobi dhe të fshehta që i ka përmbledhur kjo frazë e ajetit.

⁴ El-Hixhr, 99.

⁵ El-Haxh, 28.

Dobia e parë:

Lidhja e muslimanit me Shtëpinë e Shenjtë të Allahut është një lidhje e fortë. Fillon kjo lidhje që kur ai e përqafton Fenë Islame dhe qëndron tek ai derisa të jetë shpirti i tij në trupin e tij. Kështu, një fëmijë i cili ka lindur në Islam, obligimet e para që dëgjon nga Islami janë pesë shtyllat e tij, njëra nga të cilat është Haxhi në Shtëpinë e Shenjtë të Allahut. Mosbesimtari nëse e thotë dëshminë e vërtetë – të dëshmojë Teuhidin për Allahun të dëshmojë se Muhamedi është i Dërguari i Tij, kjo e bën atë musliman. Obligimet e para të Islamit që i mëson janë pjesa tjetër e shtyllave të Islamit, mbas dy dëshmime, të cilat janë: falja e Namazit, dhënia e Zekatit, agjërimi i Ramazanit dhe kryerja e Haxhit në Shtëpinë e Shenjtë të Allahut. Dhe nga shtyllat e para të Islamit pas dy dëshmime (shehadetit) është falja e pesë kohëve të namazit të cilat Allahu ua ka bërë obligim muslimanëve, për çdo ditë dhe natë, dhe e bëri drejtimin kah Shtëpia e Shenjtë një prej kushteve të namazit. Andaj, lidhja e muslimanit me Shtëpinë e Shenjtë të Allahut vazhdon çdo ditë dhe çdo natë dhe ai drejtohet nga ajo aq sa ka mundësi në çdo namaz që e fal, qoftë farz apo nafle, ashtu sikurse drejtohet kah ajo edhe kur bën dua (lutje).

Kjo lidhje e fortë që e mban përherë të lidhur zemrën e muslimanit me Shtëpinë e Zotit të tij padyshim se krijon brenda tij një dëshirë të zjarrtë për të udhëtuar tek ajo Shtëpi e Vjetër, që të kënaqet duke e shikuar atë dhe që të kryejë Haxhin, të cilin Allahu e ka bërë obligim për atë që ka mundësi. Muslimanit sapo i jepet mundësia që ta bëjë Haxhin, nxiton drejt tij, që ta përmbushë këtë obligim, duke pasur mall që ta shikojë këtë Shtëpi, drejt së cilës drejtohet në të gjitha namazet e tij, si dhe që të dëshmojë dobitë, rëndësinë e të cilave e ka përmendur Allahu në Fjalën e Tij:

لَيَشْهَدُوا مَنَفِعَ لَهُمْ

“...(vijnë) me qëllim që ata të bëhen dëshmues për gjëra që janë me përfitim për ta.”⁶

Dhe kur muslimani mbërrin në Shtëpinë e Zotit të tij, ai shikon me sytë e tij Shtëpinë më të ndershme dhe më të shenjtë në faqen e dheut, Qaben e nderuar, vendtakimimin dhe kiblën të cilës i drejtohen muslimanët në namazin e tyre, në lindje dhe në perëndim të botës; shikon muslimanët të rreshtuar rreth kësaj Shtëpie gjatë namazeve të tyre, ku rrethi më i vogël është ai që vijon mbas Qabes, pastaj rrethi që vjen mbas tij zmadhohet, e kështu zmadhohen rrathët e tjerë që vijnë mbas tij deri tek rrethi më i madh që arrin caqet e tokës. Pra, muslimanët të drejtuar në namazin e tyre përballë Shtëpisë së Zotit të tyre, janë sikur pika që mbulojnë rrathët e vegjël dhe të mëdhenj, kurse në qendër të tyre është Qabja e ndershme.

Dobia e dytë:

Nëse Allahu ia lehtëson muslimanit udhëtimin për në Shtëpinë e Zotit të tij dhe ai mbërrin në *Mikatin* që e ka përcaktuar i Dërguari i Allahut - *sal-lAllahu 'alejhi ue sellem* - për të veshur *Ihramin*, ai i heq teshat e tija të zakonshme dhe vesh *Izarin* në pjesën e poshtme të trupit dhe *Ridan* në pjesën e sipërme të trupit, duke mos e mbuluar kokën.

Veshja në këtë mënyrë i bën të barabartë të gjithë haxhinjtë; nuk ka dallim në mes të pasurit dhe të varfrit, sunduesit dhe të sunduarit. Kjo barazi e tyre (në *Ihramin* e Haxhit) të kujton barazinë e tyre në

⁶ El-Haxh, 28.

qefinët me të cilët do të mbështillen pas vdekjes, ngase çdo personi i hiqen teshat e tij të zakonshme dhe e qefinosin me pëlhura ku s'ka dallim i pasuri nga i varfëri. Andaj, kur haxhiu heq teshat e tij dhe vesh *ihramin*, ai kujton vdekjen, me të cilën mbaron jeta e kësaj bote dhe fillon jeta e ahiretit, dhe prandaj përgatitet për të bërë vepra të mira dhe t'u largohet mëkateve. Dhe kjo përgatitje është furnizimi i domosdoshëm për udhëtimin e tij drejt ahiretit, dhe pikërisht ky është furnizimi të cilin Allahu e ka përmendur në Fjalën e Tij:

وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَىٰ

“Dhe përgatituni për udhëtim, por përgatitja më e mirë është et-Takua (devotshmëria).”⁷

Dhe për këtë arsye, kur një njeri e pyeti Pejgamberin - *sal-lAllahu 'alejhi ue sel-lem* - kur do të vij Kijameti? Ai - *sal-lAllahu 'alejhi ue sel-lem* - i tha:

”وَمَاذَا أَعَدَدْتَ لَهَا؟“

“E çfarë ke përgatitur për të?”

Me këtë ai – *salavatullahi ue selamuHu 'alejhi ue sel-lem* - ia bëri me dije atij se gjëja më e rëndësishme për muslimanin është që të jetë syçelë për atë që vjen pas vdekjes, dhe të jetë i përgatitur në çdo gjendje, duke i kryer urdhëresat dhe duke qëndruar larg ndalesave.

Dobia e tretë:

Kur muslimani hyn në ritualet e Haxhit, ai thotë *telbijen* duke e pohuar Teuhidin, ashtu siç ka thënë ai - *sal-lAllahu 'alejhi ue sel-lem* - në *telbijen* e tij:

⁷ El-Bekareh, 197.

"لبيك اللهم لبيك لبيك لا شريك لك لبيك إن الحمد و النعمة لك و الملك لا شريك لك."

"Unë jam këtu o Allah, duke iu përgjigjur thirrjes tënde me bindje, unë jam këtu duke dëshmuar se Ti nuk ke ortak, unë jam këtu. Vërtet, ty takojnë të gjitha lavditë, mirësitë dhe sundimi, Ti nuk ke ortak."

Ai e thotë *telbijen* duke e ndjerë në veten e tij domethënien e saj, e cila tregon për veçimin e Allahut në adhurim dhe se Ai është i vetmi të Cilit i takon adhurimi dhe askujt tjetër pos Tij. Pra, përderisa i Përsosuri dhe i Lartësuar nga çdo e metë është i Vetmi i Cili krijon dhe shpik, është obligim që adhurimi të bëhet vetëm për Të e për askënd tjetër pos Tij, kushdo qofshin. Dhe përkushtimi i adhurimit për dikë tjetër në vend të Allahut është padrejtësia më e madhe dhe pavërtetësia më madhe.

Pra, këto fjalë i thotë muslimani duke i përgjigjur thirrjes së Allahut drejtuar robërve të Tij për të kryer Haxhin në Shtëpinë e Shenjtë të Tij. Ai ndjen madhështinë e Atij që e ka thirrur atë si dhe rëndësinë e madhë të asaj në të cilën është thirrur. Kështu, ai përpiqet ta kryejë Haxhin ashtu siç do dhe kënaqet Zotin i tij i Lartësuar, me bindjen se ky adhurim, sikurse adhurimet e tjera, ka si bosht të tijin sinqeritetin për Allahun, siç e tregon edhe fjala e Teuhidit, të cilën e përmban kjo *telbije*; si dhe pasimin e të Dërguarit të Allahut - *sal-lAllahu 'alejhi ue sel-lem* -, siç ka udhëzuar për këtë ai - *sal-lAllahu 'alejhi ue sel-lem* – në Haxhin e tij, kur ka thënë:

"خذوا عني مناسككم."

"Merrni ritualet e Haxhit nga unë."

Dobia e katërt:

Kur muslimani arrin në Qaben e nderuar, ai sheh se si bëhet ibadeti i tauafit rreth saj, dhe ky është një adhurim i cili në Sheriatin Islam nuk lejohet që të bëhet përveç se në këtë vend, dhe çdo tavaf tjetër që bëhet në ndonjë vend tjetër pos Qabes është ligjësimit i shejtanit, dhe ai që e bën këtë përfshihet në fjalën e Allahut:

أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ

“Apo kanë ata ortakë e të barabartë me Allahun (zota të rremë të tyre) të cilët kanë themeluar e përcaktuar për ta ndonjë fe të cilën nuk e ka urdhëruar e përcaktuar Allahu?”⁸

Po ashtu, ai shikon se si njerëzit e puthin dhe e prekin Gurin e Zi dhe e prekin këndin e Jemenit. Sheriati nuk ka ligjësuar puthjen apo prekjen e ndonjë guri apo ndërtese përveç se në këto dy vende. Kur Umer ibnul-Khatabi - radij-Allahu 'anhu - e puthi gurin e zi, ai sqaroi se e veproi këtë duke pasuar të Dërguarin - sal-lAllahu 'alejhi ue sel-lem - dhe tha:

”وَلَوْ لَا أَنِّي رَأَيْتُ النَّبِيَّ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - يَقْبَلُكَ مَا قَبَّلْتُكَ.”

“Sikur të mos e kisha parë Profetin duke të puthur, nuk do të kisha puthur.”

Dobia e pestë:

Haxhiu dëshmon tubimin më të madh Islam gjatë Haxhit të tij, dhe kjo ndodh në ditën e Arafatit, sepse haxhinjtë ndalen të gjithë në Arafat duke iu përgjigjur thirrjes së Allahut, duke bërë dua dhe duke kërkuar Allahut mirësitë e kësaj bote dhe mirësitë e botës tjetër.

⁸ Esh-Shuura, 21.

Dhe ky tubim i madh i kujton muslimanit tubimin më të madh që do të jetë në Ditën e Gjykimit, në të cilin do të takohen (popujt) e mëhershëm dhe të mëvonshëm, ku do të presin dhënien e gjykimit, e më pas të vazhdojnë drejt vendbanimeve të tyre, në varësi të veprave të tyre; në qoftë se veprat janë të mira, përfundim do të jetë i mirë, e në qoftë se veprat janë të këqija, edhe përfundimi do të jetë i keq. Atëherë do të ndërmjetësojë tek Allahu për të gjithë ata rob i Tij dhe i Dërguari i Tij, Muhamedi - *sal-lAllahu 'alejhi ue sellem* -, që Allahu të gjykojë mes tyre dhe ndërmjetësimi i tij do të pranohet. Pra, kjo është pozita e lëvdur (*el-Mekam el-Mahmud*), për të cilën e kanë lëvdur të hershmit dhe të vonshmit, dhe ai është ndërmjetësimi i madh, i veçantë për të Dërguarin e Allahut - *sal-lAllahu 'alejhi ue selem* -, në të cilin nuk merr pjesë asnjë engjëll i afërt tek Allahu e asnjë profet i dërguar.

Në këtë tubim të madh Islam në Arafat – si dhe në të gjitha vendet e tjera të ritualeve të Haxhit – muslimanët e Lindjes takohen me Muslimanët e Perëndimit, njihen me njëri-tjetrin, e këshillojnë njëri-tjetrin, njihen me hallet e njëri-tjetrit duke ndarë gëzimet dhe haretë ashtu siç ndajnë dhimbjet e tyre për njëri tjetrin, udhëzojnë njëri-tjetrin në veprat e duhura dhe e ndihmojnë njëri tjetri në bamirësi dhe devotshmërsi, ashtu siç ka urdhëruar Allahu i Përsosur nga çdo e metë.

Dobia e gjashtë:

Haxhiu vëren gjithashtu një shfaqje të mahnitshme të bashkëpunimit të ndërsjellë, kur shikon në Mina se ajo është e gjitha e mbuluar me tenda, andaj nuk kalon gati asnjë ditë që nga largimi i parë nga Mina (drejt Mekkes) dhe ajo kthehet pothuajse ashtu siç ishte. Kjo është për shkak se çdokush bën detyrën që i takon. Dhe nëse çdo musliman kryen atë që mundet ta bëjë në shërbim të Islamit dhe ata bashkëpunojnë me njëri-tjetrin, atëherë

mundi i çdo individi do të jetë i madh kur bashkohet me mundin e çdonjërit prej tyre.

Këto dobi të pakta të cilat i përmenda janë prej dobive të tjera të shumta, të cilat janë të përmbledhura në fjalën e Allahut:

لَيَشْهَدُوا مَنَفِعَ لَهُمْ

“...(vijne) me qëllim që ata të bëhen dëshmues për gjëra që janë me përfitim për ta.”⁹

Vërtet, përfitimi më i madh për muslimanin pas kryerjes së Haxhit është që haxhi i tij të pranohet nga Allahu dhe të bëhet njeri më i mirë pas Haxhit se ç'ishte para tij, dhe kjo të bëhet shkak që ta ndërrojë sjelljen e tij dhe veprat e tij, nga i keq të bëhet i mirë dhe nga i mirë të bëhet më i mirë.

Prej Allahut kërkohet që t'u japë sukses të gjithë muslimanëve në kuptimin e fesë së Tij, t'u japë palëkundshmëri në të dhe t'i bëjë të qëndrueshëm në tokë, duke i ndihmuar ata kundër armikut të Tij dhe armiqve të tyre. Vërtet, Ai e ka në Dorë këtë dhe Ai është i Plotfuqishëm për ta bërë.

Allahu dërgoftë salavate dhe selame dhe e bekoftë robin e Tij dhe të Dërguarin e Tij, Pejgamberin tonë Muhamedin, si dhe Familjen e tij dhe shokët e tij.

Përktheu: Jeton Shasivari

⁹ El-Haxh, 28.